

Лигун Є.А.,
студентка 5 курсу, 6 групи,
Слідчо-криміналістичного інституту
Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Ключові слова: державний контроль у сфері публічних закупівель, публічні закупівлі, запобігання корупції у сфері публічних закупівель.

Keywords: state control in the sphere of public procurement, prevention of corruption in relation to public procurement.

Анотація: Розглянуто деякі проблеми в діяльності органів державного контролю у сфері публічних закупівель та їх вплив на запобігання корупції у цій сфері.

Abstract: Some problems are considered in function of state control bodies in the sphere of public procurement and their influence on prevention of corruption in this sphere.

У Законі України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-19 запроваджено нові процедури закупівлі: відкриті торги, конкурентний діалог та переговорна процедура закупівлі, які здійснюються через портал «prozorro.gov.ua». Не дивлячись на запровадження відкритих он-лайн електронних процедур закупівлі, де кожен громадянин може відслідковувати процедуру та

результат закупівель, зберігається важлива роль державного регулювання та контролю у сфері закупівель.

До системи органів, що уповноважені здійснювати контроль та нагляд у сфері публічних закупівель відносяться: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Державна казначейська служба, Рахункова палата, Антимонопольний комітет України, Державна аудиторська служба. Незважаючи на вагому кількість уповноважених органів, що мають як загально так і спеціальну компетенції у сфері закупівель, існують фактори, що негативно впливають на діяльність цих органів при здійсненні нагляду і контролю у сфері публічних закупівель та протидії корупційним діям. Такими є:

1. Обмежені повноваження та невизначеність механізму моніторингу закупівель, що здійснюється Державною аудиторською службою України (далі – ДАСУ).

Абз. 2 та 3 ч.3 ст. 7 Закону України «Про публічні закупівлі» передбачено: «Моніторинг закупівель проводить центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, та його органи на місцях». За поточною редакцією ЗУ «Про публічні закупівлі» аудитори ДАСУ можуть реагувати на порушення лише після проведення торгів та їх рекомендації щодо розірвання договорів не є обов'язковими для виконання, тому ігноруються порушниками. При цьому, ДАСУ при виконанні функцій у сфері реалізації державного фінансового контролю за публічним закупівлями керується Порядком проведення перевірок державних закупівель Державною фінансовою інспекцією та її територіальними органами затвердженим Постановою КМУ від 1 серпня 2013 р. № 631, який базується на Законі України «Про здійснення державних закупівель», що втратив чинність у зв'язку з прийняттям Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2016.

Проте, проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо здійснення моніторингу закупівель передбачає створенню системи ризик-індикаторів, яку буде інтегровано в «ProZorro» після ухвалення законопроекту, автоматично шукатиме та виділятиме підозрілі закупівлі, і вони так само автоматично потраплятимуть у чергу на перевірку ДАСУ. Окрім сигналів від системи ризик-індикаторів на сайті та ініціювання моніторингу за власною ініціативою аудиторів ДАСУ, приводом для перевірки закупівлі також стануть звернення громадських активістів, журналістів або представників органів влади та місцевого самоврядування. Під час перевірки фахівці ДАСУ зможуть спілкуватися із замовником через систему ProZorro, який буде доступний для перегляду всім відвідувачам. Якщо замовник не усуне порушення та не аргументує своїх дій, ДАСУ зможе прийняти рішення про проведення комплексної перевірки закупівлі та накласти відповідні штрафи за рішенням суду.

2. Безконтрольність допорогових закупівель.

У Законі України «Про публічні закупівлі» визначений високий поріг розмежування надпорогових та допорогових закупівель. Замовники, що здійснюють надпорогові закупівлі (від 200 тис. грн для товарів і послуг і від 1,5 млн. грн – для робіт) зобов'язані використовувати електронну систему «ProZorro», а під час здійснення допорогових закупівель (вартістю до 200 тис. грн на товари і послуги і до 1.5 млн. грн на роботи) мають право, а не обов'язок використовувати електронну систему закупівель «ProZorro». Єдиним нормативно-правовим актом, що регулює допорогові закупівлі є Порядок здійснення допорогових закупівель затверджений Наказом ДП “Зовнішторгвидав України” від 13.04.2016 № 35, який на сьогодні не пройшов реєстрацію в Міністерстві юстиції України. Таким чином, частина закупівель залишається поза межами правового регулювання та нагляду як зі сторони контролюючих державних органів, так і громадськості.

Органи державної влади та місцевого самоврядування самостійно, за власною ініціативою затверджують порядки здійснення допорогових закупівель. Тому, закупівлі вартістю до 200 тис. грн. на товари і послуги і до 1,5 млн. грн. на роботи можуть здійснюватися за процедурою, що існувала раніше. Неконтрольованість та нерегульованість процедур допорогових закупівель призводить до збільшення варіантів шляхів для обходу електронної системи.

3. Недостатня кількість висококваліфікованих співробітників з теоретичним розумінням та практичним досвідом роботи у сфері закупівель через суттєві зміни порядку здійснення закупівель.

Це стосується як і працівників державних органів так і підприємств-учасників електронних торгів [1]. Незнання алгоритму реєстрації на авторизованих електронних майданчиках або порядку подання тендерних пропозицій призводить до невключення підприємства до учасників торгів за власної провини, або до притягнення службовця до адміністративної відповідальності за ст. 164¹⁴

КУпАП «Порушення законодавства про закупівлі» [2]. Запровадження професійної освіти в сфері закупівель, проведення курсів, семінарів, вебінарів та форумів (наприклад, Курси для Замовників на Prometheus, Каталог курсів від Infobox ProZorro, Курс для активістів та журналістів щодо моніторингу публічних контрактів на ВУМ) є частинами вирішення проблеми [3].

Незважаючи на існуючі проблеми у діяльності уповноважених органів, пов'язані з недостатнім наповненням деяких повноважень, нова система публічних закупівель відкритіша, ефективніша та зменшила кількість корупційних схем.

Список використаних джерел:

1. Яременко С. Державний контроль за дотриманням вимог законодавства у сфері державних/публічних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dozorro.org/derzhkontrol>

2. Безрук Т. Відповідальність держслужбовця у сфері публічних закупівель [Електронний ресурс] // Держслужбовець. 2016. № 12. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ds/2016/december/issue-12/article-23843.html>

3. Реформа державних закупівель та система PROZORRO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/NKREKP/prozorro-57998917>

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017